

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Біорізноманіття паразитів»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	Для всіх здобувачів вищої освіти
Тип і назва освітньої програми	Для всіх здобувачів вищої освіти
Курс, семестр	3 курс, 6 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16 год, лабораторних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Факультет, кафедра	Факультет ветеринарної медицини, кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Контактні дані розробника	Викладач: Мельничук Віталій, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри Контакти: ауд. 70 (навчальний корпус № 1) e-mail: melnychuk86@ukr.net сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/melnychuk-vitaliy-vasylovych
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми. ЗК 18. Здатність до розв'язання поставлених задач та приймання відповідних обґрунтованих рішень.
Результати навчання	РН 6. Демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях. РН 13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають змогу набути таких навичок, як: уміння працювати в команді, володіння прийомами ефективної аргументації і комунікативними здібностями, розуміння професійної та етичної відповідальності, здібність до аналізу і критики прийнятих рішень, розуміння необхідності навчання та особистісного розвитку протягом усього життя	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань щодо різноманіття паразитичних організмів та їх адаптацій до паразитичного способу життя, особливостей взаємодії паразитів з іншими живими організмами, ролі паразитів в регуляції чисельності живих істот в природі, а також знань щодо найпоширеніших паразитозів людини і тварин в Україні і в світі	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Види паразитів. Аксиоми паразитизму.

У темі розкриваються питання щодо: різновидів паразитів тварин і людини та їх класифікація; аксіом паразитизму, де узагальнена сутність виникнення цього біологічного явища; характеристики адаптацій паразитів до паразитичного способу життя.

Тема 2. Вплив факторів зовнішнього середовища на біорізноманіття паразитів.

У темі розкриваються питання щодо: впливу факторів зовнішнього середовища на біорізноманіття та існування паразитів; особливостей циклу розвитку паразитів у зовнішньому середовищі; впливу змін клімату та людської діяльності на біорізноманіття паразитів.

Тема 3. Біологічні властивості взаємодії паразитів з іншими живими організмами.

У темі розкриваються питання щодо: особливостей взаємодії паразитів з іншими живими організмами у системі «паразит-хазяїн»; особливостей впливу паразита на хазяїна; впливу паразитів на чисельність популяції хазяїв; протиімунні пристосування паразитів.

Тема 4. Паразитизм і людство.

У темі розкриваються питання щодо: найбільш поширених у світі хвороб спільних для тварин і людини, викликаних паразитами; людина – соціально-економічний каталізатор паразитарного забруднення біосфери; вороже середовище, створене людиною – хіміотерапевтичні ліки.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) *Словесні методи:* лекція, бесіда, пояснення.
- 2) *Наочні методи:* ілюстрування, демонстрування.
- 3) *Практичні методи:* практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою.
2. *Інноваційні та інтерактивні методи навчання:*
- 1) *Комп'ютерні, мультимедійні методи:* використання мультимедійних презентацій.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведено у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

При недотриманні термінів виконання завдань здобувач вищої освіти може доздатися їх з узгодженням та дозволу викладача: Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості встановлює деканат, але зазвичай не довше, ніж два тижні після початку наступного навчального семестру. Особливості перескладання регламентовані «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті», <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproocinyuvanniyazdobuvachiv2025.pdf>

- щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись вимог чинних нормативних документів стосовно академічної доброчесності, дотримуватися академічної чесності і етичної поведінки в освітньому середовищі. Вона передбачає: впровадження принципів чесності, прозорості і незалежності; діяти у навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики; вміти давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами, <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

- щодо відвідування занять

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. При отриманні на занятті 0 балів та пропущені заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих

	столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету», https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennayaproneformalnuosvitu2025.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Особливості оскарження результату оцінювання регламентовані «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів», https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennayaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІ	
Основні	
1. Корж О. П. Основи еволюції : навчальний посібник. Суми : Унів. кн., 2006. 381 с. 2. Бровдій В.М. Еволюційне вчення : підручник. К. : ВЦ „Академія”, 2013. 336 с. 3. Глобальна паразитологія / Галат В. Ф. та ін. Київ : ДІА, 2014. 568 с. + 24 с. іл. 4. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / В.Ф. Галат та ін.; за ред. В.Ф. Галата. К. : Вища освіта, 2003. 464 с. 5. Мухіна О. Ю., Антоненко О. В. Теоретичні основи паразитології : навчально-методичний посібник. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2019. 136 с. 6. Goater T. M., Goater C. P., Esch G. W. Parasitism: The Diversity and Ecology of Animal Parasites, 2nd edn. Cambridge : Cambridge University Press, 2014. 510 p.	
Допоміжні	
7. Koh L. P., Dunn R. R., Sodhi N. S., Colwell R. K., Proctor H. C., Smith V. S. Вимирання видів та криза біорізноманіття. <i>Наука</i> . 2004. № 305 (5690). С. 1632–1634. 8. Yevstafieva V., Omelchenko O., Melnychuk V., Nagorna L., Petrenko M., Shaferivskyi B., Kravchenko S., Suprunenko K., Karysheva L., Sheiko S., Burda T., Syzonenko N., Savenkova O., Liulka V. Influence of Temperature on Viability and Development of <i>Heterakis gallinarum</i> (Nematoda, Heterakidae) Eggs. <i>Zoodiversity</i> . 2024. № 58 (5). P. 435–444. https://doi.org/10.15407/zoo2024.05.435 9. Yevstafieva V., Petrunenko A., Melnychuk V., Petrenko M., Korchan L., Shcherbakova N., Dedukhno A., Krasota O. Morphological characteristics of <i>Dermanyssus gallinae</i> (Mesostigmata, Dermanyssidae). <i>Biosystems Diversity</i> . 2025. № 33 (1), e2509. https://doi.org/10.15421/012509	
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи протокол від 01 вересня 2025 року № 2

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти		Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань по самостійній роботі	
Тема 1. Види паразитів. Аксиоми паразитизму	6	15	27
	6		
Тема 2. Вплив факторів зовнішнього середовища на біорізноманіття паразитів	6	14	26
	6		
Тема 3. Біологічні властивості взаємодії паразитів з іншими живими організмами	6	15	21
Тема 4. Паразитизм і людство	6	14	26
	6		
Разом	42	58	100

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
6	практична робота виконана, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, аргументовано висновки, що дає можливість досягти високого рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
5	практична робота виконана, в якій здобувач вищої освіти в повному обсязі розкрив тему, сформулював висновки, але вони не містять обґрунтування, що дає можливість досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
4	практична робота виконана, в якій здобувач вищої освіти в повному обсязі розкрив тему, сформулював висновки, але вони не містять обґрунтування і є помилки, що дає можливість досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
3	практична робота виконана, в якій здобувач вищої освіти в не повному обсязі розкрив тему, відсутні висновки, є помилки, що дає досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
1–2	практична робота виконана не в повному обсязі, в якій здобувач вищої освіти не розкрив тему, є значна кількість помилок, відсутні висновки, що не дає в повній мірі можливість досягти достатнього рівня формування компетентностей і програмних результатів навчання
0	практичну роботу здобувач вищої освіти не виконав та не представив її, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Виконання завдань по самостійній роботі

Кількість балів	Критерії оцінювання
14 (15)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена в повному об'ємі (91-100%), містить новітню інформацію, без помилок або з незначною кількістю помилок. У висновках проявлено здібності в розумінні та використанні теоретичного та практичного матеріалу, проявлений творчий підхід, що дає можливість досягти високого рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
12-14 (11-13)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (71-90%) або в повному об'ємі, але застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що дає можливість досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
9-11 (8-10)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (51-70 %), іноді застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що дає можливість досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
5-8 (5-7)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (31-50 %), іноді застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що не дає в повній мірі досягти формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
3-4	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (21-30 %), застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що не дає в повній мірі досягти формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
1-2	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (до 20%), застаріла. Показано досить низький рівень вмінь щодо розуміння та аналізу матеріалу. Допущені принципові помилки у презентації. Відсутні висновки, що не дає в повній мірі досягти формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
0	відсутність виконання завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Формами семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є: **залік**, який виставляється за поточним оцінювання впродовж семестру.